

Tillitsbaserad styrning och ledning av välfärdssektorn (2018:47) och En lärande tillsyn - statlig granskning som bidrar till verksamhetsutveckling i vård, skola och omsorg (2018:48), yttrande till Finansdepartementet

Förslag till beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag till yttrande över Tillitsdelegationens betänkanden tillstyrks.
2. Yttrande enligt Kommunledningsförvaltningens förslag lämnas till Finansdepartementet.

Ärende

Regeringen tillsatte i juni 2016 en statlig utredning – Tillitsdelegationen. Delegationen har i juni 2018 lämnat ett huvudbetänkande Med tillit växer handlingsutrymmet (SOU 2018:47) och ett delbetänkande En lärande tillsyn (SOU 2018:48) med en inbjudan till Linköpings kommun att lämna synpunkter.

Tillitsdelegationens uppdrag är att analysera och föreslå hur styrningen av välfärdstjänster i offentlig sektor, inom ramen för de befintliga regelverken, kan utvecklas för att i större omfattning ta tillvara medarbetares kompetens och erfarenhet samt erfarenheter och synpunkter från medborgarna/brukare. Utredningen har granskat och beskriver flera delar som bidrar till styrningen av välfärdstjänster, såsom t ex. lagar och regler, ekonomi- och målstyrning, kultur, ledarskap, värdegrund, arbetsorganisation, processer och stöd. En del av Tillitsdelegationens uppdrag har också varit att analysera hur den statliga tillsynen påverkar kommunal verksamhetsutveckling, samt utreda och om möjligt föreslå hur tillsynen kan bidra mer till verksamhetsutveckling. Med en mer tillitsbaserad styrning och ledning, är Tillitsdelegationens ambition, att detaljstyrningen ska minska så att handlingsutrymmet blir större för medarbetare och chefer inom hälso- och sjukvård, skola och omsorg. Tillitsdelegationen menar att sammantaget leder detta till bättre kvalitet i det offentliga mötet med medborgaren och därmed en större tillit till välfärden, offentlig sektor och demokratin. Utredningen har tidigare även redovisat ett delbetänkande om ersättningsmodeller i juni 2017 (SOU 2017:56).

Kommunledningsförvaltningen har upprättat förslag till yttrande.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Tillitsbaserad styrning och ledning av välfärdssektorn (2018:47) och En lärande tillsyn - statlig granskning som bidrar till verksamhetsutveckling i vård, skola och omsorg (2018:48), yttrande till Finansdepartementet

Bilaga – Yttrande

Bakgrund

Den 16 juni 2016 beslutade regeringen att tillsätta en delegation (Dir. 2016:51) med uppdrag att analysera och föreslå hur styrningen av välfärdstjänster i offentlig sektor, kommuner och landsting, inom ramen för de befintliga regelverken, kan utvecklas för att i större omfattning ta tillvara medarbetares och medborgare/brukares kompetens och erfarenhet, för att därigenom bidra till större kvalitet för medborgare och företag. Uppdraget är också att främja att utvecklingsarbete påbörjas i kommuner, landsting och hos berörda myndigheter. Delegationen har tagit namnet Tillitsdelegationen.

Kärnan i arbetet har varit tolv försöksverksamheter som Tillitsdelegationen har följt med stöd av forskare, en av dessa är Intern Insyn Grundskola (IIG) i Linköpings kommun. Det är forskaren Ola Fransson (Malmö universitet) som skrivit om kollegial kvalitetsgranskning i grundskola, utifrån studien av Linköpings kommun.

Tillitsdelegationens presenterar i huvudbetänkande Med tillit växer handlingsutrymmet och i delbetänkandet En lärande tillsyn slutsatser, rekommendationer och förslag som ska bidra till en mer tillitsbaserad styrning och ledning av, och inom, hälso- och sjukvård, skola och omsorg. Delegationen drar slutsatsen att den samlade styrningen bör formas så att den inte medför mer detaljstyrning än nödvändigt. Att lägga alltför stort fokus enbart på den formella styrningen ger oftast inte önskat resultat. Förmågan att ha ett systemperspektiv, som i betänkandet benämns helhetsperspektiv, är centralt för att undvika en motsägelsefull eller alltför detaljerad styrning.

Tillitsdelegationen lämnar rekommendationer och förslag inom sju områden.

- En tillitsbaserad styrning av och inom kommunsektorn
- Tillitsbaserat ledarskap – medledarskap, kultur och värdegrund
- Organisation, processer och stöd
- En lärande tillsyn
- Ersättningsmodeller
- Testa och pröva nya lösningar genom försök
- En långsiktig tillitsbaserad styrning och ledning – ett gemensamt ansvar

I delbetänkandet En lärande tillsyn lämnas förslag på två lagändringar avseende bestämmelser som delegationen bedömer är oförenliga med den inriktning på tillsynen som föreslås i delbetänkandet. Det första är förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800) där delegationen föreslår att bestämmelsen om att Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite i vissa situationer tas bort för att möjliggöra situationsanpassning och en mer tillitsbaserad styrning och ledning. Tillsynsmyndigheten får därmed förena ett föreläggande med vite. Det andra är förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659). Delegationen föreslår att

Patientsäkerhetslagens bestämmelse om att tillsynen främst ska inriktas på granskning av vårdgivarens systematiska patientsäkerhetsarbete tas bort. Denna lydelse indikerar en smalare och mer indirekt granskning än den delegationen förespråkar.

Jämställdhet

Av huvudbetänkandets egen konsekvensanalys framgår att av cirka 1,3 miljoner anställda inom kommunalt finansierad sektor är cirka 80 procent kvinnor och 20 procent män. Förslagen förväntas därför bidra till en förstärkning på yrken som är kvinnodominerade.

Tillitsdelegationens utgångspunkt är fokus på medborgaren. I takt med att detta fokus stärks, bör konsekvensen bli bättre möjligheter att följa upp, utveckla och leverera jämställd service till invånarna.

Samråd

Ärendet har beretts av i samråd med omsorgs- och äldreförvaltningen, socialförvaltningen samt utbildningsförvaltningen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Mikael Borin

Beslutet skickas till:
Kommunledningsförvaltningen
Finansdepartementet
Omsorgs- och äldreförvaltningen
Socialförvaltningen
Utbildningsförvaltningen